

Cànan Measaidh agus Teisteanachaidh ann an Teisteanasan Riaghlaichte air an tairgse le SQA (air an lìbhrigeadh san Rìoghachd Aonaichte)

Àireamh an Dreacha	3.0
Ùghdar a' Phoileasaidh	Manaidsear Poileasaidh is Rannsachaidh, Poileasaidh Àrd- Theisteanasan Nàiseanta is Teisteanasan Dreuchdail (HN/VQ)
Sealbhadair a' Phoileasaidh	Ceann na Seirbheise airson Sgioba Àrd- theisteanasan Nàiseanta is Theisteanasan Dreuchdail (HN/VQ)
Raon gnothachais	Poileasaidh, Mion-sgrùdadh agus Inbhean, Àrd-theisteanasan Nàiseanta is Teisteanasan Dreuchdail (HN/VQ)
Poileasaidh dligheach bho	1 An Dàmhair 2024
Ceann-latha ath-sgrùdadh a' phoileasaidh	1 An Dàmhair 2027
Poileasaidh air aontachadh le	Buidheann Inbhean agus Poileasaidh
Ceann-latha aonta a' phoileasaidh	25 An Giblean 2024
Ceann-latha measadh buaidh air co-ionannachd (EqIA)	8 an Cèitean 2024

Carson a tha feum againn air a' phoileasaidh?

Tha am poileasaidh seo a' toirt seachad mìneachadh air na prionnsapalan agus slatan-tomhais a thaobh cànan a' mheasaidh agus teisteanachaidh airson aonadan is teisteanasan air an tairgse le SQA agus air an lìbhrigeadh le ionadan san Rìoghachd Aonaichte.

Tha am poileasaidh seo a' toirt taic do dh'amasan corporra SQA le a bhith:

- ◆ a' toirt seachad siostam de theisteanasan a tha creideasach.
- ◆ sùbailte ann a bhith a' coileanadh feumalachdan luchd-cleachdaidh.
- ◆ a' cosnadh earbsa, urram agus luach bho ar luchd-cleachdaidh, luchd-ùidhe agus com-pàirtichean

Cò ris a tha e a' buntainn?

Tha am poileasaidh seo a' buntainn ris a h-uile teisteanas SQA air a riaghlachadh le Creideasachadh SQA, Oifis airson Riaghlachadh Theisteanasan agus Dheuchainnean (Ofqual), agus Teisteanasan Cuimrigh.

Às-dùnaidhean

Chan eil SQA a' tairgse Theisteanasan Ainmichte sa Chuimrigh, agus mar sin chan eilear a' tairgse an dara cuid teisteanasan tro mheadhan na Cuimris no teisteanasan tro mheadhan na Cuimris 'ann am pàirt'. Tha a h-uile teisteanas SQA a thathar a' tairgse sa Chuimrigh ga lìbhrigeadh, ga mheasadh agus ga theisteanachadh sa Bheurla.

Chan eil raon-ùghdarrais a' phoileasaidh seo ga leudachadh do dh'iarntasan airson aonadan no teisteanasan SQA a bhith air am measadh ann an Cànan Soidhnidh Bhreatainn (BSL). Tha SQA an geall air Achd na Co-ionannachd (2010) agus bithear a' beachdachadh air mar a ghabhas cnapan-starraidh neo-riatanach do chothrom a thoirt air falbh agus air mar a ghabhas gnàthachaidhean reusanta a dhèanamh airson tagraichean ciorramach ann an dòigh a tha co-chòrdail ri cumail suas treibhdhireas an teisteanais. Tha SQA a' breithneachadh air iarntasan airson measadh ann an Cànan Soidhnidh Bhreatainn mar ghnàthachadh reusanta. Gheibhear barrachd fiosrachaidh air Gnàthachaidhean Reusanta ann an dà sgrìobhainn stiùiridh air an làrach-lìn againn:

- ◆ Stiùireadh air Gnàthachaidhean Reusanta airson SVQs agus teisteanasan co-cheangailte, An Dàmhair 2015 ([Reasonable adjustments for SVQs and related qualifications guidance](#))
- ◆ Stiùireadh SQA air Gnàthachaidhean Reusanta ann an Teisteanasan Riaghlachta, An Lùnastal 2016 ([Guide to Reasonable Adjustments in Regulated Qualifications](#))

Cò dha a tha e?

Tha am poileasaidh seo airson ionadan SQA, luchd-obrach SQA agus luchd-ionnsachaidh.

Dè an taic a tha ri fhaotainn?

Tha Sgioba Poileasaidh agus Co-ionannachdan Àrd-theisteanasan Nàiseanta is Theisteanasan Dreuchdail (HN/VQ), taobh a-staigh na buidhne-stiùiridh Poileasaidh, Mion-sgrùdadh agus Inbhean, comasach air taic a thoirt seachad a thaobh am poileasaidh seo a chur an gnìomh.

Tha Buidheann-stiùiridh Obrachaidhean comasach air comhairle is stiùireadh a thoirt do dh'ionadan a thaobh mhodhan-obrach airson barantachd càileachd.

1 Aithris Poileasaidh

Bidh SQA a' cumail ri slatan-tomhais an ùghdarras conn-riaghlaidh iomchaidh a thaobh cànan measaidh agus teisteanachaidh. Tha na teisteanasan riaghlaidh againn air am measadh sa Bheurla agus, gu ìre chuibhrichte, sa Ghàidhlig (far a bheil iarrtas ann). Tha seo mar aithneachadh gur iad seo prìomh chànanan na h-Alba a thaobh gnàths agus cleachdadh. 'S iad na teisteanasan a tha ceadaichte a bhith air an libhrigeadh agus air am measadh sa Ghàidhlig:

- ◆ **SVQ ann an Seirbheisean Sòisealta (Clann agus Daoine Òga) aig SCQF Ìre 6 (GV69 22)**
(SVQ in Social Services (Children & Young People) at SCQF level 6)
- ◆ **SVQ ann an Seirbheisean Sòisealta (Clann agus Daoine Òga) aig SCQF Ìre 7 (GV6A 23)**
(SVQ in Social Services (Children & Young People) at SCQF level 7)
- ◆ **Dioplòma ann am Meadhanan Cruthachail aig SCQF Ìre 7 (GV73 47)**
(Diploma in Creative Media at SCQF level 7)

Faodar na teisteanasan is aonadan riaghlaidh a tha a' dèanamh suas na Preantasachdan Tòiseachaidh a leanas a bhith air an libhrigeadh agus air am measadh sa Ghàidhlig:

- ◆ **Preantasachd Tòiseachaidh ann an Seirbheisean Sòisealta: Clann agus Daoine Òga (GV71 46)**
(Foundation Apprenticeship in Social Services: Children and Young People)
- ◆ **Preantasachd Tòiseachaidh ann am Meadhanan Cruthachail agus Digiteach (GV72 46)**
(Foundation Apprenticeship in Creative and Digital Media)

Thoiribh fa-near gu bheil còdan fa leth airson Duaisean Buidhne gan cleachdadh gus libhrigeadh is measadh sa Ghàidhlig a chomharrachadh. Feumaidh ionadan dèanamh cinnteach gu bheil luchd-ionnsachaidh air an cur air siostaman SQA airson dreach ceart an teisteanais.

Airson adhbharan ghnàthachaidhean reusanta, faodar measadh ann am BSL a cheadachadh mura bheil e a' lagachadh treibhdhreas an teisteanais no na comasan a thathar a' measadh.

Tha na teisteanasan riaghlaidh againn air an teisteanachadh sa Bheurla, agus far an deach Gàidhlig a chleachdadh sa phròiseas measaidh, bithear cuideachd a' cur aithris aithneachaidh air clàr an teisteanais.

Chan eil SQA an-dràsta a' tairgse measadh agus teisteanachadh airson teisteanasan riaghlaidh ann an cànanan eile. Tha sinn a' clàradh agus a' cumail sùil air iarrtasan airson measadh ann an cànanan eile. Ma tha iarrtas gu leòr follaiseach, nì sinn sgrùdadh am biodh libhrigeadh ann an cànan eile practaigeach, co-rèireach, agus comasach, agus nach lagaicheadh e treibhdhreas an teisteanais no comasan a thathar a' measadh.

2 Dàimh a' phoileasaidh ri prionnsapalan riaghlaidh an SQA

Tha [Prionnsapalan Riaghlaidh an SQA](#) a' riaghladh mar a bhios SQA a' coileanadh nan dleastanasan reachdail aca agus mar a bhios iad a' fèin-riaghladh nan gnìomhachdan aca. Tha am poileasaidh seo a' toirt taic do na Prionnsapalan Riaghlaidh a leanas:

Prionnsapal Riaghlaidh 7: Nì SQA cinnteach gu bheil a h-uile teisteanas is measadh cho cothromach is ruigsinneach 's a ghabhas agus gu bheilear a' coileanadh feumalachdan nan tagraichean ann an rianachd nam measaidhean.

Prionnsapal Riaghlaidh 13: Nì SQA cinnteach gu bheil na teisteanasan agus measaidhean a tha air an riaghlachadh bhon taobh a-muigh fosgailte do sgrùdadh bhon taobh a-muigh le buidhnean iomchaidh.

3 Gnìomhan

Feumaidh SQA dèanamh cinnteach gu bheil luach ga chur air measadh nan teisteanasan againn, agus gu bheil iad creideasach, le luchd-cleachdaidh, le buidhnean com-pàirteachais agus leis a' choimhearsnachd nas fharsainge. Tha SQA a' tairgse raon de theisteanasan air an riaghlachadh le Creideasachadh SQA, Ofqual agus Teisteanasan Cuimrigh, agus mar sin feumaidh sinn cumail ri na slatan-tomhais conn-riaghlaidh iomchaidh a thaobh cànan measaidh agus teisteanachaidh.

Tha 'cànan measaidh' a' toirt iomradh air a' chànan sa bheilear a' dèanamh mheasaidhean, agus sam feumar fianais is freagairtean measaidh an tagraiche a shealltainn. Chan eil e a' toirt iomradh air measadh air cànanan, leithid Fraingis. Tha sinn ag aithneachadh gu bheil cuid de mheasaidhean cànanain ann far a bheil feum air eileamaidean measaidh sònraichte a bhith air an sgrìobhadh sa chànan sin, agus gum feum luchd-ionnsachaidh freagairt sa chànan shònraichte sin.

Tha a h-uile teisteanas riaghlaidh a tha SQA a' tairgse ann an Alba air a mheasadh sa Bheurla no, gu ìre chuibhrichte, sa Ghàidhlig, a' dlùth-leantainn ri riatanasan cànanain an riaghlaidh. Tha seo mar aithneachadh gur iad Beurla agus Gàidhlig na cànanain a thathar a' bruidhinn fad is farsaing ann an Alba a thaobh gnàths agus cleachdadh¹. Tha teisteanasan riaghlaidh air an teisteanachadh sa Bheurla. Far an deach teisteanasan a mheasadh sa Ghàidhlig, bithear ag ainmeachadh seo air clàr an teisteanais.

Tha a h-uile teisteanas riaghlaidh air a thairgse le SQA ann an Sasainn air a mheasadh agus air a theisteanachadh sa Bheurla.

Tha a h-uile teisteanas riaghlaidh air a thairgse le SQA sa Chuimrigh air a mheasadh agus air a theisteanachadh sa Bheurla. Chan eil SQA a' tairgse Theisteanasan

¹Achd na Gàidhlig (Alba) (legislation.gov.uk){2005

Ainmichte sa Chuimrigh, agus mar sin chan eil riatanas ann a bhith a' tairgse theisteanasan tro mheadhan na Cuimris.

Riatanasan is modhan-obrach airson libhrigeadh agus measadh sa Ghàidhlig

Ma tha ionad ag iarraidh na teisteanasan a tha air an ainmeachadh gu h-àrd a libhrigeadh agus a mheasadh sa Ghàidhlig, feumaidh iad tighinn air adhart airson aonta ionaid airson nan teisteanasan sònraichte a tha air an ainmeachadh gu h-àrd. Feumaidh tagraichean a bhith air an inntrigeadh le bhith a' cleachdadh na còdan Duaisean Buidhne Gàidhlig. Bidh seo a' leigeil leinn a comharrachadh ach a bheil tagraichean gam measadh sa Ghàidhlig, agus mar sin gnìomhachd barantachd càileachd a phlanadh agus a theisteanachadh dha rèir.

Bidh gnìomhachd barantachd càileachd ga gabhail os làimh ann an co-rèir ris a' phròiseas fhoillsichte againn. Ach, a bharrachd air sin, far a bheil Gàidhlig ga cleachdadh sa phròiseas measaidh, bidh an neach-dearbhadh bhon taobh a-muigh, a tha nan eòlaiche-cuspair, a' faighinn taic bho neach aig a bheil Gàidhlig a bhios air a chur an dreuchd le SQA. Bidh seo a' cur às don fheum airson fianais an tagraiche a bhith air eadar-theangachadh don Bheurla.

Aig an àm seo, bidh sgrìobhainnean theisteanasan ga thaisbeanadh sa Bheurla. Ma tha ionadan airson sònrachaidhean aonaid (mar eisimpleir) eadar-theangachadh, tha cead aca air seo a dhèanamh. Thathar a' gabhail ris, ma tha cead theisteanasan agaibh gus na teisteanasan a tha air an ainmeachadh gu h-àrd a libhrigeadh sa Ghàidhlig, gum bi ealantas gu leòr agaibh gus na stuthan riatanach eadar-theangachadh. Air neo, mura bheil an comas agaibh air sin a dhèanamh, bu chòir gu bheillear a' dèanamh an eadar-theangachaidh le eadar-theangaichean ùghdarraichte le Riaghaltas na h-Alba. Cha bhi uallach air SQA airson mì-eadar-theangachadh stuthan agus builean sam bith a dh'fhaodadh sin adhbhrachadh.

4 Gèilleadh

Feumaidh SQA gèilleadh ris na riatanasan riaghlaidh ar luchd riaghlaidhean. Tha sinn a' cur an cèill riatanasan is cumhaichean nan riaghlaidhean againn a thaobh cànan measaidh agus teisteanachaidh gu h-ìosal.

Creideasachadh SQA

Tha [Prionnsapalan Conn-riaghlach airson Creideasachadh SQA \(SQA Accreditation Regulatory Principles \(2021\)\)](#) ag ràdh: 'Feumaidh a' bhuidheann duaiseachaidh agus na solaraichean aca dèanamh cinnteach gu bheil na teisteanasan aca agus mar a thathar gan libhrigeadh is gam measadh cothromach, in-ghabhaltach agus ruigsinneach do luchd-ionnsachaidh' (Prionnsapal Conn-riaghlach 14).

Tha am Fiosrachadh Co-leasachail don Phrionnsapal seo ag ràdh: 'Feumaidh a' bhuidheann duaiseachaidh nochdadh gu bheil pròiseas soilleir aca airson gnàthachaidhean reusanta agus suidheachaidhean sònraichte.'

Tha [Creideasachadh SQA](#) ag ràdh ‘nach bithear am bitheantas a’ creideasachadh theisteanasan a tha air an libhrigeadh agus air am measadh ann an cànanan eile seach Beurla is Gàidhlig’.

Ofqual

Tha Cumhaichean Coitcheann airson Aithneachadh (Ofqual, an t-Sultain 2023) a’ cur an cèill na riatanasan a leanas a thaobh cànan measaidh:

G2.1 Feumaidh buidheann duaiseachaidh dèanamh cinnteach gu bheil gach neach-ionnsachaidh a tha a’ gabhail an teisteanasan ann an Sasainn air am measadh sa Bheurla ach chun na h-ìre gu bheil cleachdadh cànan eile air a cheadachadh leis a’ Chumha seo.

G2.2 Faodaidh Neach-ionnsachaidh a tha a’ gabhail teisteanas a bhith air a mheasadh ann am BSL far a bheil e ceadaichte le buidheann duaiseachaidh airson adhbharan Gnàthachaidh Reusanta.

G2.3 Faodaidh Neach-ionnsachaidh a tha a’ gabhail teisteanas a bhith air a mheasadh ann an cànan sam bith eile far a bheil e mar aon de phrìomh amasan an teisteanais:

- (a) gum bi an Neach-ionnsachaidh a’ faighinn eòlas air, sgilean anns, agus tuigse air a’ chànan sin, no
- (b) taic a thoirt do dhreuchd san àite-obrach, air chumha nach eil comas sa Bheurla riatanach airson na dreuchd ris am bi an teisteanas a’ toirt taic.

G2.4 Far a bheil buidheann duaiseachaidh a’ toirt cothrom air teisteanas ann am barrachd air aon chànan, feumaidh a’ bhuidheann duaiseachaidh a h-uile ceum reusanta a ghabhail gus dèanamh cinnteach gu bheil measaidhean ann an diofar chànanan a’ toirt seachad ìre chunbhalach de dh’iarrtas airson luchd-ionnsachaidh.

Teisteanasan Cuimrigh

Tha Slatan-tomhais airson Aithneachadh (Teisteanasan Cuimrigh, an Dùbhlachd 2023) ag ràdh:

G2.1 Feumaidh buidheann duaiseachaidh dèanamh cinnteach gu bheil gach Neach-ionnsachaidh a tha a’ gabhail an teisteanasan sa Chuimrigh air am measadh sa Chuimris agus/no sa Bheurla ach chun na h-ìre gu bheil cleachdadh cànan eile air a cheadachadh leis a’ Chumha seo.

G2.2 Faodaidh Neach-ionnsachaidh a tha a’ gabhail teisteanas sa Chuimrigh a bhith air a mheasadh ann am BSL far a bheil e ceadaichte le buidheann duaiseachaidh airson adhbharan Gnàthachaidh Reusanta.

G2.3 Faodaidh Neach-ionnsachaidh a tha a' gabhail teisteanas a bhith air a mheasadh ann an cànan sam bith eile far a bheil e mar aon de phrìomh amasan an teisteanais:

- (a) gum bi an Neach-ionnsachaidh a' faighinn eòlas air, sgilean anns, agus tuigse air a' chànan sin; no
- (b) taic a thoirt do dhreuchd san àite-obrach, air chumha nach eil comas sa Bheurla no sa Chuimris riatanach airson na dreuchd ris am bi an teisteanas a' toirt taic.

G2.4 Far a bheil buidheann duaiseachaidh a' toirt cothrom air teisteanas ann am barrachd air aon chànan, feumaidh a' bhuidheann duaiseachaidh a h-uile ceum reusanta a ghabhail gus dèanamh cinnteach gu bheil measaidhean ann an diofar chànanan a' toirt seachad ìre chunbhalach de dh'iarrrtas airson luchd-ionnsachaidh.

5 Mìneachaidhean

Ionad: Buidheann (leithid sgoil, colaiste, companaidh/solaraidhean trèanaidh no àite fastaidh) a tha air ùghdarrachadh le agus cunntachail do bhuidheann duaiseachaidh airson ullachaidhean deuchainn is measaidh a tha a' treòrachadh gu duais teisteanais.

Cànan measaidh: An cànan sa bheilear a' dèanamh mheasaidhean, agus sam feumar fianais is freagairtean measaidh an tagraiche a nochdadh. Chan eil e a' toirt iomradh air measadh air cànanan.

Neach-ionnsachaidh: Neach fa leth a tha a' leantainn cùrsa sgrùdaidh gu neo-eisimeileach ach a tha ag inntrigeadh agus a' gabhail measadh aig ionad ùghdarrachaidh le SQA. (Faodar cuideachd iomradh a thoirt orra mar 'tagraiche')

Ofqual: A' bhuidheann riaghlachaidh air a bheil an t-uallach airson inbhean a chumail suas, misneachd a chur am feabhas agus fiosrachadh a sgaoileadh mu theisteanasan agus deuchainnean ann an Sasainn. Tha iad a' riaghlachadh theisteanasan coitcheann agus dreuchdail.

Teisteanasan Cuimrigh: A' bhuidheann neo-eisimeileach air a bheil an t-uallach airson teisteanasan neo-cheum agus siostam nan teisteanasan a riaghlachadh sa Chuimrigh. Tha na dleastanasan conn-riaghlach aca a' gabhail a-steach a bhith dèanamh cinnteach gu bheil na buidhnean a tha a' tairgse theisteanasan air an goireasachadh gu h-iomchaidh.

Riaghlaiche: Buidheann air ainmeachadh le riaghaltas gus inbhean nàiseanta a stèidheachadh airson teisteanasan agus dèanamh cinnteach gu bheilear a' gèilleadh riutha.

Teisteanasan Riaghlaichte: Teisteanasan a tha air an duaiseachadh le buidheann duaiseachaidh aithnichte ùghdarrachaidh le riaghlaiche san Rìoghachd Aonaichte.

Airson adhbharan a' phoileasaidh seo, 's iad na riaghlaichean Creideasachadh SQA, Ofqual agus Teisteanasan Cuimrigh.

Creideasachadh SQA: A' bhuidheann conn-riaghlach a tha a' riaghlachadh theisteanasan dreuchdail air feadh Alba, a' toirt a-steach Teisteanasan Dreuchdail Albannach (SVQ's).

6 Poileasaidhean SQA agus reachdas

Am measg phoileasaidhean co-cheangailte SQA tha:

- ◆ Cànan measaidh agus teisteanachaidh ann an aonadan agus teisteanasan air an dearbhadh le SQA (air an libhrigeadh san Rìoghachd Aonaichte) (*Language of assessment and certification in units and qualifications validated by SQA (delivered in the United Kingdom)*)
- ◆ Cànan measaidh ann an aonadan agus teisteanasan air an dearbhadh le SQA (measadh an tagraiche ga ghabhail os làimh taobh a-muigh na Rìoghachd Aonaichte ann an cànanan eile seach Beurla) (*Language of assessment in units and qualifications validated by SQA (candidate assessment undertaken outside the United Kingdom in languages other than English)*)
- ◆ Cànan Measaidh ann an Cùrsaichean Gnàthaichte air an Dearbhadh le SQA (*Language of Assessment in Customised Products Validated by SQA*).